DOC 51 **1026/001**

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

20 avril 2004

PROPOSITION DE LOI

précisant la notion de séjour dans le Code de la nationalité belge

(déposée par M. Jo Vandeurzen)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

20 april 2004

WETSVOORSTEL

ter verduidelijking van het begrip verblijf in het Wetboek van de Belgische nationaliteit

(ingediend door de heer Jo Vandeurzen)

RÉSUMÉ

Selon l'auteur, il est nécessaire, pour des raisons de bonne administration et de sécurité juridique, de définir la notion de séjour dans le Code de la nationalité belge.

SAMENVATTING

Volgens de indiener is het vanuit het oogpunt van behoorlijk bestuur en rechtszekerheid noodzakelijk in het Wetboek van de Belgische nationaliteit het begrip verblijf te omschrijven.

cdH	:	*Centre démocrate Humaniste*
CD&V	:	*Christen-Democratisch en Vlaams*
ECOLO	:	*Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales*
FN	:	*Front National*
MR	:	*Mouvement Réformateur*
N-VA	:	*Nieuw - Vlaamse Alliantie*
PS	:	*Parti socialiste*
sp.a - spirit	:	*Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.*
VLAAMS BLOK	:	*Vlaams Blok*
VLD	:	*Vlaamse Liberalen en Democraten*

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 51 0000/000 :	*Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif*
QRVA :	*Questions et Réponses écrites*
CRIV :	*Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)*
CRABV :	*Compte Rendu Analytique (couverture bleue)*
CRIV :	*Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)* *(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)*
PLEN :	*Séance plénière*
COM :	*Réunion de commission*

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 51 0000/000 :	*Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer*
QRVA :	*Schriftelijke Vragen en Antwoorden*
CRIV :	*Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)*
CRABV :	*Beknopt Verslag (blauwe kaft)*
CRIV :	*Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)* *(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)*
PLEN :	*Plenum*
COM :	*Commissievergadering*

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Divers articles du Code de la nationalité belge prévoient qu'il est nécessaire de séjourner un certain temps dans notre pays et d'y avoir sa résidence principale pour pouvoir bénéficier de la procédure d'attribution, d'acquisition et de recouvrement de la nationalité belge. Tel est le cas dans les articles 11, 11*bis*, 12*bis*, 13, 14, 15, 16, 19, 21, 24 et 28 du Code de la nationalité belge.

Bien que ces articles ne précisent pas explicitement que le séjour doit être un séjour légal ou régulier, il a toujours été considéré, sur la base des travaux parlementaires préparatoires et des circulaires du ministre de la Justice relatives à l'application de législation en matière de nationalité, que ce séjour doit être effectivement légal ou régulier.

Lors de la modification du Code de la nationalité belge par la loi du 1er mars 2000 (*Moniteur belge* du 6 avril 2001), le ministre de la Justice a confirmé cette interprétation, tant dans l'exposé des motifs du projet de loi modifiant certaines dispositions relatives à la nationalité belge que dans le rapport de la commission de la Justice de la Chambre relatif audit projet.

L'exposé des motifs de ce projet de loi dispose à cet égard ce qui suit :

«*La notion de «résidence principale» doit s'entendre d'une résidence couverte par un des titres de séjour suivants : soit une autorisation d'établissement, soit une autorisation ou une admission à séjourner dans le Royaume pour une durée illimitée, soit une autorisation à séjourner dans le Royaume pour une durée limitée. Une résidence principale qui ne serait pas couverte par un titre légal de séjour ne pourra donc en aucun cas permettre à l'étranger de faire une déclaration de nationalité. (…) Il est évident qu'un séjour illégal ne peut être pris en considération*» (DOC 50 0292/001, pp. 10-11).

Dans le rapport de la commission de la Justice de la Chambre, le ministre a répondu ce qui suit aux questions relatives aux notions de résidence et de résidence principale :

«*Le ministre renvoie à l'exposé des motifs, notamment à un séjour en Belgique basé sur différentes autorisations de séjour, une autorisation d'établissement, une autorisation ou un permis de séjour d'une durée*

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In het Wetboek van de Belgische Nationaliteit is in verscheidene artikelen de vereiste van een verblijfsduur en van een hoofdverblijf in ons land een voorwaarde om in aanmerking te komen voor een procedure tot toekenning, verkrijging en herkrijging van de Belgische nationaliteit. Dit is het geval in de artikelen 11, 11*bis*, 12*bis*, 13, 14, 15, 16, 19, 21, 24 en 28 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Hoewel in deze artikelen niet expliciet is vermeld dat het verblijf een wettelijk of regelmatig verblijf dient te zijn, is men op basis van de voorbereidende parlementaire werkzaamheden en de omzendbrieven van de minister van Justitie over de toepassing van de nationaliteitswetgeving er steeds van uitgegaan dat het verblijf een wettelijk of regelmatig verblijf dient te zijn.

Bij de wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit bij de wet van 1 maart 2000 (*Belgisch Staatsblad*, 6 april 2001) heeft de minister van Justitie deze interprÉtatie bevestigd, zowel in de memorie van toelichting van het wetsontwerp tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de Belgische nationaliteit als in het verslag van de Kamercommissie voor de Justitie over dit ontwerp.

De memorie van toelichting van dit wetsontwerp vermeldt hierover het volgende:

«Onder het begrip «hoofdverblijfplaats» moet worden verstaan een verblijf op grond van verschillende verblijfsvergunningen, te weten een vestigingsmachtiging, een machtiging of een toelating tot verblijf voor onbepaalde duur, dan wel een machtiging of een toelating tot verblijf voor bepaalde duur. Een hoofdverblijfplaats die niet is gegrond op een wettelijke verblijfsvergunning biedt de vreemdeling geenszins de mogelijkheid om een nationaliteitsverklaring af te leggen. … Vanzelfsprekend kan een ontwettig verblijf niet in aanmerking worden genomen» (*Parl. St.* Kamer, DOC 50 0292/001, p. 10-11).

In het verslag van de Kamercommissie voor de Justitie antwoordde de minister het volgende op vragen in verband met het begrip verblijf en hoofdverblijfplaats:

«De minister verwijst naar de memorie van toelichting, een hoofdverblijf duidt op een verblijf op grond van verschillende verblijfsvergunningen, een vestigingsmachtiging, een machtiging of een toegang tot verblijf

illimitée ou d'une durée limitée. Si un étranger a sa résidence principale en Belgique sans disposer d'une autorisation de séjour légale, il n'est pas en mesure de faire une déclaration de nationalité. Cette disposition est basée sur l'article 102 du Code civil, sur l'article 36 du Code judiciaire et sur la loi du 19 juin 1991» (DOC 50 0292/007, pp. 45-46).

La Cour de cassation a récemment (arrêt du 16 janvier 2004) cassé un arrêt, rendu le 1er avril 2003 par la cour d'appel de Liège, arrêt selon lequel le séjour pris en considération pour évaluer la condition d'admissibilité en matière de déclaration de nationalité doit être couvert par des titres de séjour et, par conséquent, être un séjour légal ou régulier. La Cour a estimé que cette spécification ne figure pas expressément dans la loi et que l'interprétation retenue jusqu'à présent implique donc une violation de la loi.

À la lumière de cet arrêt de la Cour de cassation, il s'impose, dans un souci de bonne administration et de sécurité juridique, de préciser dans le Code de la nationalité belge que la notion de séjour et de résidence principale vise un séjour légal et régulier, couvert par des titres de séjour, non seulement dans le cadre de la procédure d'acquisition de la nationalité par déclaration, mais aussi dans celui des autres procédures.

La présente proposition de loi vise dès lors à insérer, dans le Code de la nationalité belge, un article 5*bis* qui précise la notion de séjour.

voor onbepaalde of voor bepaalde duur. Een hoofdverblijfplaats in België die niet gegrond is op een wettelijke verblijfsvergunning biedt de vreemdeling niet de mogelijkheid om een nationaliteitsverklaring af te leggen. Deze bepaling is gebaseerd op artikel 102 van het Burgerlijk Wetboek, op artikel 36 van het Gerechtelijk Wetboek en op de wet van 19 juni 1991» (*Parl. St*. Kamer, DOC 50 0292/007, p. 45-46.).

Recent heeft het Hof van Cassatie (arrest van 16 januari 2004) een arrest van 1 april 2003 van het Hof van Beroep in Luik waarin gesteld wordt dat het verblijf dat in aanmerking dient genomen te worden voor de toelatingsvoorwaarde inzake de nationaliteitsverklaring gebaseerd dient te zijn op verblijfsvergunningen en bijgevolg een wettig of regelmatig verblijf dient te zijn, ongedaan gemaakt met als reden dat de wet dit niet uitdrukkelijk bepaalt en dat bijgevolg de tot dusver gangbare interpretatie een schending inhoudt van de wet.

Gezien dit arrest van het Hof van Cassatie is het vanuit het oogpunt van behoorlijk bestuur en van de rechtszekerheid noodzakelijk in het Wetboek van de Belgische nationaliteit te bepalen dat de notie verblijf en hoofdverblijf een wettig of regelmatig verblijf dient te zijn en gestaafd dient te worden door verblijfsvergunningen, niet alleen in de procedure van de nationaliteitsverklaring maar ook in de andere procedures.

Daarom stelt dit voorstel voor om in het Wetboek van de Belgische nationaliteit een artikel 5*bis* in te voegen dat het begrip verblijf verduidelijkt.

Jo VANDEURZEN (CD&V)

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Un article 5*bis*, libellé comme suit, est inséré dans le Code de la nationalité belge :

«Art. 5*bis*. Par séjour, il faut entendre un séjour couvert par un des titres de séjour suivants : soit une autorisation d'établissement, soit une autorisation ou une admission à séjourner dans le Royaume pour une durée illimitée, soit une autorisation ou une admission à séjourner dans le Royaume pour une durée limitée à un endroit qui est également la résidence principale.

Un séjour illégal ne peut être pris en considération.».

18 mars 2004

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In het Wetboek van de Belgische Nationaliteit wordt een artikel 5*bis* ingevoegd, luidende:

«Art. 5*bis*. Onder verblijf moet worden verstaan een verblijf op grond van verschillende verblijfsvergunningen, te weten een vestigingsmachtiging, een machtiging of een toelating tot verblijf voor onbepaalde duur, dan wel een machtiging of een toelating tot verblijf voor bepaalde duur op een plaats die tevens de hoofdverblijfplaats is.

Een onwettig verblijf kan niet in aanmerking worden genomen.».

18 maart 2004

Jo VANDEURZEN (CD&V)

Centrale drukkerij – Deze publicatie wordt uitsluitend gedrukt op volledig gerecycleerd papier
Imprimerie centrale – Cette publication est imprimée exclusivement sur du papier entièrement recyclé